

Visuomenės aplinkosauginis švietimo projektas „Vaikas – gamtos draugas“

Vilniaus lopšelis – darželis „Gluosnis“ pirmąjį kartą dalyvaujame visuomenės aplinkosauginio švietimo rėmimo programoje. Visuomenės aplinkosauginio švietimo projektas finansuojamas Vilniaus miesto savivaldybės Aplinkos apsaugos rėmimo specialiosios programos lėšomis.

Projekto tikslas - sudaryti sąlygas, aktyviai veikiant sukurtose lauko žaliosiose edukacinėse erdvėse, vaikui tobulinti pažinimo kompetenciją bei gilinti žinias apie gamtą, ugdyti bendruomenės narių aplinkosauginį sąmoningumą.

Puiki nauja erdvė, atsiradusi šiais metais įstaigos kieme, sulaukė didelio vaikų susidomėjimo, tai žalioji edukacinė erdvė „Vabzdžių gyvenamasis kvartalas“ - natūraliai žydinti edukacinė pieva. Edukacinės erdvės įkūrimo tikslas – įkurti pieva, kuri ne tik labai puošia „Vabzdžių kvartalą“, bet ir yra naudinga edukacine prasme, nes joje vaikai gali susipažinti su žydinčių augalų įvairove. Joje žydėjo tokie augalai: paprastoji baltagalvė (*Leucanthemum vulgare*), pievinis snaputis (*Geranium pratense*), rugiagėlė (*Centaurea scabiosa*), medetka (*Calendula*). Ugdytiniai ne tik stebėjo ir tyrinėjo pievos augmeniją, tačiau atidžiai tyrinėjo ar atsirado gyventojų vabzdžių viešbučiuose, o jie erdvėje buvo dviejų tipų: natūralios iš gamtos paimtos medžio kaladės bei žmogaus įrengti vabzdžių namai. Ir labai smagu, nes gyventojų buvo aptiktą. Kad ši erdvė būtų dar puošnesnė, tai buvo pasodintas „drugelių krūmas“ Budlėja, kuri tikrai papuošė erdvę savo labai gražiais žiedais.

Šio projekto metu atsirado dar viena žaliąji edukacinė erdvė „Aromatinių augalų labirintas“. Šioje erdvėje pasodinome daugiau nei 120 aromatinių augalų sodinukų. Pasitarę su ekologe O. Motiejūnaite išrinkome 5 rūšių augalus, kurie buvo pasodinti į labirintą. Vaikams labai patiko, kad labirintas yra susisukantis rateliu ir kad jis atveda į natūraliai žydinčią pievelę ir vabzdžių viešbutukus. Šiais metais labirintas buvo saugomas ir leidžiama jam augti, kad kitais metais ugdytiniai galėtų jame ne tik pažinti aromatinius augalus, judriai leisti laiką, bet ir organizuoti susikaupimo ir atsipalaidavimo veiklas.

Vilniaus lopšelio-darželio „Gluosnis“ kieme esanti „Smalsiųjų daržininkų: erdvė tapo Vilniaus žaliųjų edukacinių augalų ekspozicija. Šalia „Smalsiųjų daržininkų“ erdvės įrengtas augalų auginimo modelis, skirtas augalų augimo proceso stebėjimui. Taip pat šioje erdvėje augančiai slyvai į draugiją buvo pasodinti du nauji kaulavaisiai: persikas ir abrikosas. Ugdytiniai ne tik stebės medžių augimo procesą, bet žydėjimo laikotarpiu galės analizuoti žiedus, lyginti ir skanauti vaisius. Formuosius suvokimas apie kaulavaisius vaisius ir kiek jų skirtingų gali būti.

„Mėtinė palangė“ Šios veiklos tikslas – supažindinti vaikus su augalo augimo ciklu. Mokėsi iš sėklos užsiauginti daigelį, atliko mokslinius stebėjimus, duomenis fikssavo žaismingai pateiktame informaciniame – praktiniame lankstinuke. Užaugintas ant palangės mėtas, persodino į lauko lysves ir toliau stebėjo bei atlikdavo edukacinės veiklas. Vaikams formavosi suvokimas kaip iš sėklos augalas tampa vešlus ir didelis. Vaikai sužinojo, kad kiekvienas augalas turi skirtingą išvaizdą, kvapą, liečiamą paviršių ir pan. Buvo sudaromos sąlygos patiems vaikams savo augalus prižiūrėti. Iš projekto lėšų įsigijome sėklas, žemę, vaikiškus laistytus, kurių pagalba vaikai galėjo ne tik užsiauginti pasėtus augalus, bet ir juos komfortiškai prižiūrėti ir laistyti.

„Smalsieji daržininkai“ erdvėje buvo organizuojamos edukacinės pamokėlės, kurių metu 190 įstaigos ugdytinių turėjo galimybę iš arti ir per patyrimą pažinti Vilniaus žaliuosius augalus, kurie skelbiami 2018 – 2023m. Ugdytiniai prisidėjo prie erdvės įkūrimo, gelbėjo sidinant daigelius, juos laistė, tręšė organinėmis, pačių pasigamintomis trąšomis. Šioje erdvėje įvyko 18 edukacinių pamokėlių. Vaikams labai patiko analizuoti, uostyti bei ragauti 5 skirtingų rūšių mėtus, kurių pavadinimus iliustravo vaikams pažįstami ir su pavadinimu susiję paveikslukai. Vaikai nežinojo, kad Vilniaus miestas kiekvienais metais turi išrenkamą žaliąjį augalą, tai buvo naujiena ir kaikiuriems ugdytinių tėvams. Šioje erdvėje lankėsi ne tik vaikai, bet jie kviesdavo ir savo tėvus. Taip pat ši erdvė buvo patraukli ir renginiams organizuoti, vienas iš tokių buvo Joninių šventės dalis „Gluosnio“ arbatinė.

"GLUOSNIO" ARBATINĖ

Birželio 24 d. išvakarėse nuo seno buvo renkamos įvairiausios gydančios žolelės, nes tikėta, kad šios dienos vakarą surinktos žolelės įgyja ypatingų gydymo galių. Vėliau iš žolelių verdama arbata, jomis apkašamos palubės, įmetama į tvartus, kad gyvuliai būtų sveiki. Šis veiksmas vadintas kupoliavimu.

"Joninės"

Kiemo medžių gretas papildė pasodintas rečiau Lietuvoje augantis medis – *Magnolija*. Šio augalo atsiradimas suteiks vaikams žinių apie tai kaip atrodė seniausiai žydinčiu augalu pasaulyje laikomą augalą, kuris žydėjimo metu atrodo tarsi šimtais tulpių pasipuošęs, nes žydi labai įspudingais ir dideliais žiedais.

Keliaudami po įstaigos teritoriją, vaikai turi galimybę susipažinti su informaciniu stendu apie Lietuvos medžius, skenuoti QR kodus ir išklaudyti įdomią ir naudingą informaciją, atlikti užduotis, kurios leidžia dar labiau pažinti medžius.

Priešmokyklinio ugdymo grupė „Pelėdžiukai“ (21 ugdytinis) leidosi į nuotaikingą ir pažintinę kelionę prie Pilaitės malūno. Vaikai žygio metu ne tik stebėjo juos supančią gamtą, tačiau ir atliko parengto veiklos lapo užduotis, kurios padėjo gilinti žinias. Taip pat vaikai savo patirtinius žinias demonstravo dailės technika, tačiau šis tapymas vyko kiek neįprastoje, bet labai jaukioje gamtos apsuptyje. Tai dar labiau vaikus įkvėpė kūrybai.

Vaikų pažintinę kelionę vainikavo renginys „Sušildyk medį“, kurio metu atklydęs darželio kieman Ežiukas stebėjosi, jog medžiai rudenį lieka tokie pliki ir be lapų. Kilo mintis medžius aprengti. Tai suteikė vaikams daug džiaugsmo. Vaikai įtvirtino medžių pavadinimus, dėliojo A3 formato dėliones, kurios suteikė įvairios informacijos: kokie tam tikro medžio lapai, sėklos ir pan. Šiame renginyje dalyvavo visų 9 grupių ugdytiniai (apie 150 vaikų) ir grupių mokytojos bei jų padėjėjos (apie 15 suaugusiųjų).

Minint tarptautinę medžio dieną Vilniaus lopšelio-darželio „Gluosnis“ visų 9 grupių mokytojos su ugdytiniais organizavo kūrybinių edukacinių darbų paroda „Medis mano kieme“. Šios parodos tikslas – vaikams padėti įsidėmėti keletą medžių rūšių ir bandyti įsiminti jų pavadinimus, išvaizdą ir pan. Rengdami kūrybinius darbus parodai įtvirtino savo žinojimą pasitelkdami meninę vizualinę raišką.

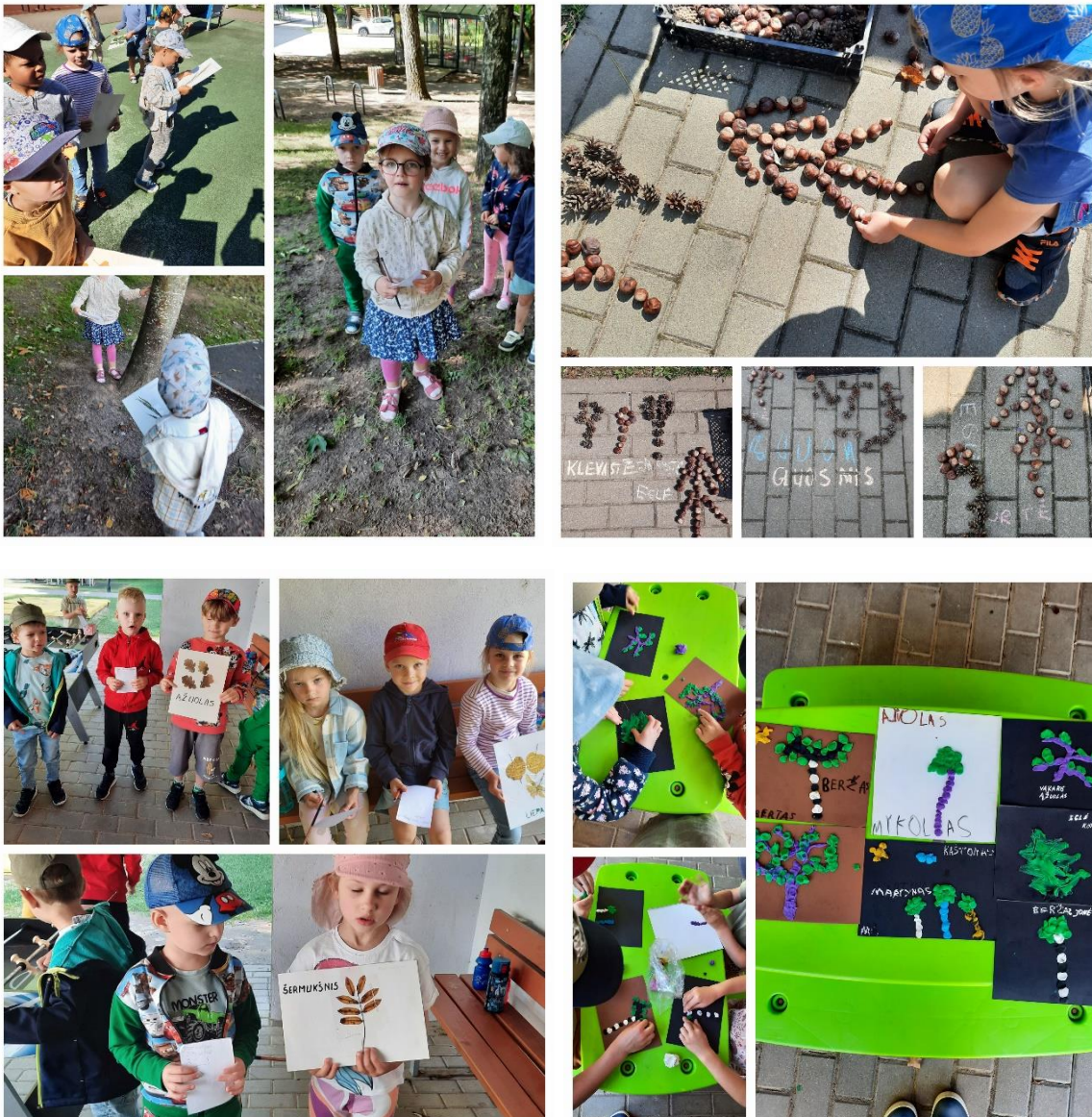
Įstaigoje svečiavosi, su vaikais susitiko bei jiems įdomias ir informatyvias edukacijas vedė ornitologas – gamtininkas Gediminas Petkus „Įdomusis vabzdžių pasaulis“. Ugdytiniai galėjo plėsti žinias apie vabzdžius, jų ypatybes. Sužinojo kokiomis kūno dalimis girdi, kuriomis jaučia, kiek akių ir kojų turi skirtingi vabzdžiai.

Įstaigos ugdytiniai džiaugsmingai rinko mėtų lapelius, juos džiovino ir ruošė arbatų gamybai. Šios praktinės veiklos tikslas – formuoti vaikų suvokimą, kad gamtoje slypi labai daug lobių. Vienas iš jų yra arbata. Mokytojos su vaikais diskutavo, kodėl tokia pačių surinkta arbata yra naudinga, kaip reikia teisingai augalus paruošti, kad jie būtų tinkami arbatai, kaip teisingai arbata turi būti laikoma. Vaikai pasigaminatą arbatą vėliau „Arbatos gėrimo popietėse“ degustavo. Vaikų surinktos arbatžolės tapo dovanomis viktorinos ir konferencijos svečiams.

Siekiant plėsti ugdytinių žinias apie medžius, jų išvaizdą, sėklas ar žiedus buvo sumaketuotos informacinės kortelės. Jose vaikai galėjo vaizdžiai susipažinti su medžio savybėmis, išvaizda ir pan. Naudodamiesi šiais edukaciniais plakatais vaikai geriau pažino medžius ir juos gebėjo atpažinti ir atlikti įvairias užduotis žinių įtvirtinimui. Vaikai medžius ir piešė, ir lipdė ir konstravo kitokiomis įvairiomis technikomis, jų ieškojo įstaigos teritorijoje bei bandė įvardinti jų pavadinimus. Vėliau iš šių plakatų maketų buvo gaminamos A3 formato dėlionės. [Edukaciniai plakatai.](#)

Pavadootoja ugdymui Gerda parengė A3 formato lankstinuką, kuris yra tvirtas ir atraktyvus vaikų naudojimui. Šio lankstinuko tikslas vaikams priimtinausia forma pateikti informaciją apie augalo augimo ciklą, sudaryti sąlygas stebint lysvėje auginamus augalus, pildyti auginamų augalų stebėjimo formas. Vaikams tikrai patiko analizuoti neįprasto dydžio lankstinuką, gilintis į augalo augimo ciklus. Šio lankstinuko pagalba ugdytiniai sužinojo, kad yra daug skirtingų

rūšių mėtų ir bandė jas atpažinti Mažųjų daržininkš erdvėje. Šiuos lankstinukus gavo ne tik „Gluosnio“ ugdytiniai, bet ir projekto partnerių lopšelių-darželių ugdytiniai.

Edukacinis lankstinukas.

Lapkričio 21 dieną įvyko mūsų vykdomo aplinkosauginio švietimo projekto renginys - viktorina "Vaikas - gamtos draugas". Vilniaus lopšelyje-darželyje "Gluosnis" susirinko 4 priešmokyklinio ugdymo amžiaus vaikų komandos iš skirtingų Vilniaus lopšelių-darželių. Dalyvavo mūsų partneriai: "Nykštukas", "Žibutė", "Spygliukas" ir žinoma "Gluosnis". Susirinkusiems vaikams sveikinimo žodį tarė įstaigos vadovė J. Stanevičienė. Prieš viktoriną aikus pasitiko gyvosios gamtos draugai ir mokytoja Renata. Vaikai buvo sužavėti mokytojos Renatos parodytais grupės augintiniais - afrikinėmis sraigėmis, Madagaskaro tarakonais ir gyvalazdėmis. Vaikai uždavė jiems rūpimus klausimus ir mokytoja jiems pateikė atsakymus, net gi vaikai sužinojo kaip atsiranda sraigės. Pavaduotoja ugdymui G. Mitrulevičienė parengė vaikams žaismingas, įdomias ir įtraukiančias užduotis. Vaikai minė minkles, dalyvavo "Kahoot" viktorinoje, rinko didelio formato dėliones, mokėsi įvardinti medžių pavadinimus, ir net gi mokė "Drakonus" kaip žemę tausoti - atlikdami atliekų rūšiavimo užduotį. Kad vaikams būtų įtrauku ir laikas neprailgtų, tai po kiekvienos užduoties laukė smagi pertraukėle, kuri irgi gilino aplinkosaugos žinias. Laimėjo draugystė, o vaikai ir jų mokytojos buvo apdovanoti ne tik padėkos raštais, bet ir vertingais prizais. Bendrauti visiems yra gera!

Įstaigoje įvyko seminaras, organizuotas Vilniaus lopšelyje-darželyje "Gluosnis" Versmės metodinio ratelio pedagogams. Dalyvavo 20 pedagogų iš: „Pušynėlis“, „Zylutė“, „Bitutė“ ir „Gluosnis“ darželių. Seminaro lektorė – dr. Ona Motiejūnaitė (Vilniaus miesto savivaldybės Miesto aplinkos skyriaus ekologė). Seminaro metu buvo pateikta daug edukacinių erdvių pavyzdžių, praktinio pritaikomumo. Lektorė akcentavo pedagogų kūrybiškumą ir

profesionalumą kuriant ir naudojant edukacines erdves vaikų ugdymuisi. Tikėtina, kad seminaro metu pristatyti patarimai ir idėjos žaliųjų edukacinių erdvių kūrimui paskatins jų plėtotę įstaigų aplinkoje, sužadins mokytojų norą vaikus ugdyti gamtoje ir saugant gamtą.

Vilniaus lopšelyje-darželyje „Gluosnis“ įstaigos ugdytiniai turėjo galimybę stebėti interaktyvų spektaklį „Sesutė Gerutė ir broliukas Nevaliukas“. Šis situacijų spektaklis skatino sąžiningumą, sveiko gyvenimo būdą, aplinkos tausojimą (atliekų rūšiavimas, antrinių žaliavų panaudojimas). Tai vaikams labiausiai suprantama kalba pateikiama labai svarbi ir aktuali aplinkosauginė informacija, mokanti vaikus mylėti gamtą.

Teatras “Avilyš” kvietė „Gluosnio“ vaikučius į spektaklį “Arklio Dominyko meilė”. Šis spektaklisastatytas pagal V.V.Landsbergio knygą pasirodė labai jaukus, šiltas, jautrus. Spektaklio metu buvo atskleista faktai apie augalo gyvavimo ciklus, koks jame yra šalnos vaidmuo, kaip rugėgėlė pasėjama ir kas nutinka atėjus pavasariui. Vaikai stebėjo susidomėję, jų dėmesį prikaustė labai dailios ir nuolat kintančios dekoracijos, tikslingai parinkta muzika ir apšvietimas. Spektaklis yra ta kalba, kuri labai suprantama ir artima vaikui, tad smagu ir aplinkosaugos bei gamtos temas atskleisti būtent šia forma, vaidinant vaikams.

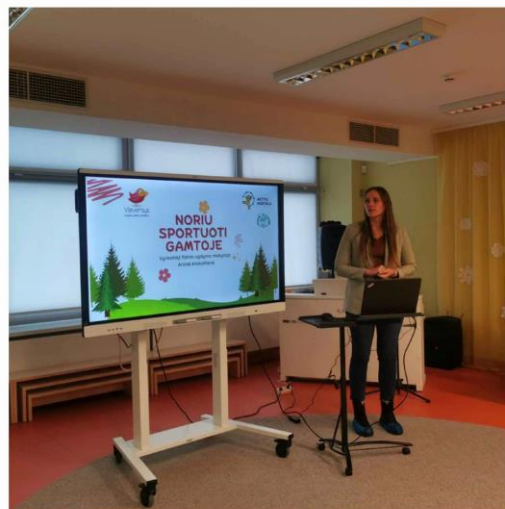
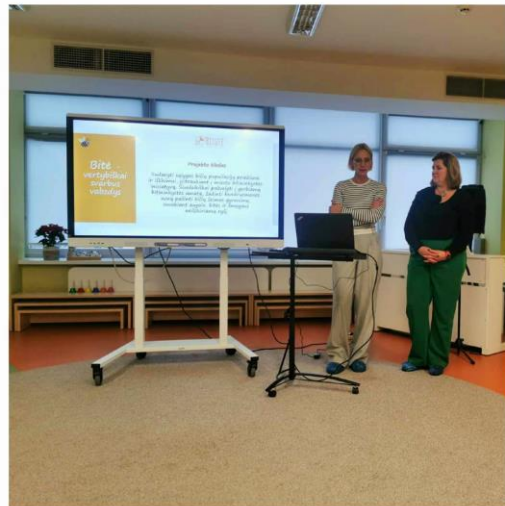

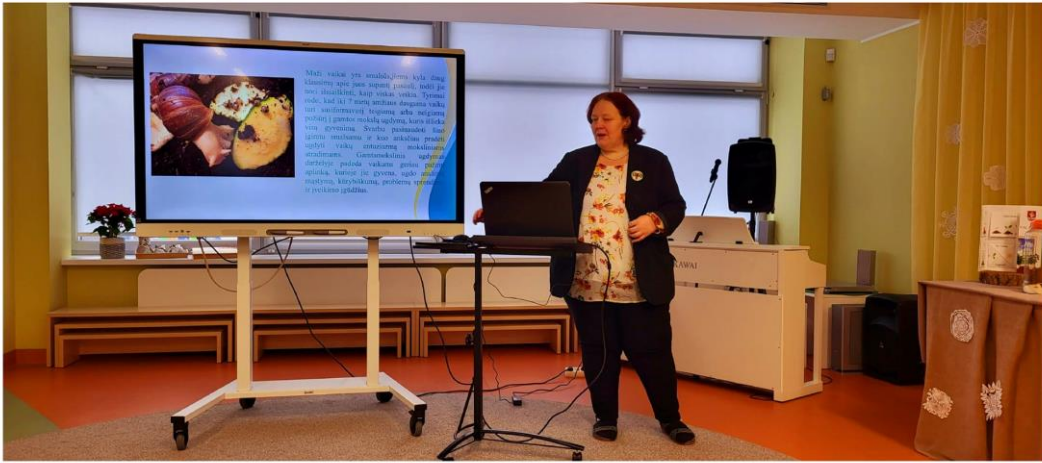
Mūsų įstaigos vaikus aplankė ir jiems aplinkosaugos tema spektaklį „Kaip Gugeliukai Teisybės miške ieškojo“ padovanojo Viršuliškių mokyklos dramos būrelis „Šypsena“ vaikai. Šį spektaklį stebėjo apie 40 priešmokyklinio amžiaus vaikų. Perteiktas turinys jiems buvo labai suprantamas ir atliepė aplinkosaugos esminius aspektus, kuriems įtakos gali turėti vaiko elgsena ir santykis su gamta. Tad vaikai buvo susikaupę ir visą pasirodymą akylai stebėjo. Aktoriai sulaukė ne tik gausių plojimų, bet ir dovanų – knygelių aplinkosaugos tema „Kaip spurga po pasaulį keliavo“. Labai džiaugiamės tokia tarpinstitucine bendryste ir santykiu tarp vaikų.

Projekto įgyvendinimą vainikavo įstaigoje organizuota konferencija „Vaikas – gamtos draugas“. Šia konferencija susidomėjo ir paraiškas užpildė 37 pedagogai iš skirtingų Vilniaus įstaigų. Buvo pristatyta 10 žodinių pranešimų, 9 stendiniai pranešimai, turėjome ir be pranešimų atvykusių klausytojų, kurie domisi vaikų aplinkosauginio švietimo galimybės ir kitų mokytojų sėkmėmis organizuojant aplinkosauginį ugdymą. Baigiamosioje konferencijoje dalyvavo svečiai: Vilniaus miesto savivaldybės aplinkos apsaugos ir želdinių tvarkymo poskyrio ekologė O. Motiejūnaitė ir įstaigos kuratorė Dovilė Žukauskaitė.

Džiaugiamės, kad Vilniaus lopšelis-darželis „Glušnis“ pradėjo vaikus vesti gamtos pažinimo keliu, pasipildė naujomis žaliosiomis edukacinėmis erdvėmis, kuriose darželio ugdytiniai gali įdomiai ir turiningai leisti laiką pažindami gamtą bei besimokydami ją tausoti.